

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LV (49)
Štev. (Nº) 38

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
3 de octubre - 3. oktobra 1996

Iz cvetja v sad

Z malokaterim dogodkom v zadnjem času je bilo povezano toliko pričakovani kot prav s sobotnim kongresom slovenske kršćanske demokracije. Že podatek, da je dogodku prisostvovalo skoraj pol sto predstavnikov sedme sile, kaže, kako globoko se je ta kongres „zavrtal“ v sredico slovenskega političnega dogajanja.

Za tem seveda tičijo vsebinski razlogi. Kongres namreč ni bil „kar tako“: v nekakšni zrcalni projekciji se je v njem odvila zgodba slovenske politične „zdajšnjosti“, začenši in končavši z vprašanjem slovenske pomladi, njene pristnosti in identitete.

Globlji vzvodi, ki pomagajo celotno razumeti, predvsem pa ovrednosti sobotni kongres, segajo precej nazaj, v čas nastanka „velike koalicije“, tj. združbe strank LDS, SDK, SDS in ZL. V istem času stranka SKD velike zunanje rasti ni zmogla ustrezno dopolnjevati z notranjo organizacijo, tj. s sestavo ljudi, ki bi bili enakovreden odsev strankine identitete, stremjenja in ciljev. Ob državnih obveznostih predsednika Peterleta se je zato v SKD rodil sloj ljudi, ki so svojo politično, predvsem pa gmotno korist postavili daleč pred korist stranke kot celote. Ta sloj ljudi je videl v koaliciji z LDS in ZL edino možnost svojega uspeha in je bil zato svojim delodajalcem (prvi stranki vlade koalicije) zvest, poslušen ter vdan.

Temu pojavu se nekoliko bolj konkretni govorniki reče sužnost „zlatih verig“. Na koncu, ob Peterletovem odstopu z mesta zunanega ministra, je ta sloj stranke obvladoval v veliki večini, izjema je bilo nekaj odborov ter krila, predvsem ljudsko. Seveda ta sloj ni bil avtonomen. Svoja navodila je dobival od drugod, njihov skupni imenovalec pa je bilo razosebljanje SKD, ki se je vedno bolj spreminjala v ekspozičuro druge stranke, njena samobitnost pa je preživljala najtežje trenutke v lastni zgodovini.

To stanje je bilo umetno, politične odločitve SKD pa vedno bolj protislovne ter skregane z resnico. Napleteni laži — klopčič sofisticiranih argumentov in neverodostojnih prepričevanj pa se je razpletel ob Peterletovem odstopu z mesta zunanega ministra. Tedaj je stranka ponovno dobila večino svojega nekdanjega obraza, ljudje pa so ji začeli vračati zaupanje (lokalne volitve 1994).

Za tiste, ki so do tedaj razpolagali s SKD, je nastopilo obsedno stanje, kajti stranka jim je naravnost začela uhajati iz rok. Korak naprej v avtonomiji je bil prihod H. Tovšakove, ki je koalicijo z LDS postavila na realne temelje, na koncept koalicijskega uresničevanja zastavljenih ciljev. LDS je bila nad novo energijo presenečena, sloj njenih podanikov v SKD pa je dobil nalogo, da Tovšakovo skupaj s predsednikom umakne iz aktivne politike SKD. Odtod zgodba o Z. Bajcu in mobilni telefoniji, F. Križanu in rogaških vrelcih, predvsem je tu iskati vzrok sporu V. Čadonič s stranko. Odtod, nadalje, brezkončne zgodbe o onemogočanju legalnih teles SKD, predvsem izvršilnega odbora in sveta. Odtod večna odsotnost podpredsednika stranke J. Deležaka na sejah glavnega telesa stranke, odsotnost, ki je bila prekinjena tako rekoč dvakrat. Enkrat, ko je podpred-

sednik stranke le namenil približno 20 minut, je imel tudi podpisani priložnost poslušati — ne tez o konkretnih ciljih stranke v predvolilnem obdobju, temveč — tragikomično, s kvazi znanstvenimi argumenti podpora zgodbo o „country risku“ dežele Albanije. Tu se je tragično stanje začelo prevešati v komedijo, v najslabše, kar se kakšni stranki lahko sploh zgodi. Ko so se „zgodile“ milijonske odpravnine, kronalo pa jih je kronično neupoštevanje večinske volje v stranki, je bila pred SKD samo ena alternativa: kongres, ki naj prereže korupcijsko popkovino in stranko vrne k prvotnosti, na realna tla.

Tako je bil zastavljen sobotni kongres, delegati, skupaj s predsednikom, so ga dobili z absolutno večino, z njim pa je že zdaj zmagala SKD. Volitve v organe stranke so pokazale, da je SKD napravila bistven korak stran od političnega kruhorstva k avtonomiji in svojemu izvoljenu bistvu pomladne, samostojne stranke.

Pred SKD je sedaj odgovornost, da „cvet“ kongresa doneguje v zrel sad. To pa pomeni predvsem naslednje: obdržati in razviti stopnjo notranje avtonomije in jo usmeriti k realnemu odnosu z drugimi strankami. Do volitev delovati v koaliciji z zvišanim pragom zahtev, na ta način pa upravičevati smisel koalicijskega partnerstva. Spregovoriti o prihodnji koaliciji, ki naj bo drugačna od te, usmerjena k večinskemu prepričanju slovenstva, h pomladi. Še enkrat, čeprav je bilo to že tolikokrat storjeno, ponuditi konkretne projekte tesnejšega sodelovanja najbolj sorodni stranki SLS.

Boštjan Turk
predsednik OO SKD Ljubljana
Slovenec, 30. septembra 1996

NEKAJ STATISTIKE

Manjša industrijska proizvodnja

Obseg industrijske proizvodnje je bil avgusta za 19,3 % manjši kot julija in za 1,8 % manjši kot avgusta lani. Proizvodnja v prvih osmih mesecih je bila glede na enako lansko obdobje manjša za 1,7 %.

Domačih gostov

V prvih sedmih mesecih letos so v turističnih objektih v Sloveniji zabeležili za dva odstotka več gostov kot v enakem obdobju lani. Domačih turistov je bilo za dva odstotka manj, tujih pa za šest odstotkov več. V tem obdobju se je zmanjšalo število nočitev tako domačih kot tujih gostov. Skupaj 918.363 gostov je v prvih sedmih mesecih ustvarilo 3,27 milijona nočitev, kar je za tri odstotke manj kot v istem obdobju lani.

Več turistov

Avgusta je slovenske turistične kraje in znamenitosti obiskalo 267.298 gostov, kar je za deset odstotkov več kot v istem mesecu lani. V prvih osmih mesecih letos so v Sloveniji zabeležili 1.185.661 turistov oz. štiri odstotke več kot v enakem obdobju lani. V primerjavi z lanskim avgustom je v Sloveniji precej upadel obisk domačih turistov, medtem ko se je obisk tujcev povečal. Avgusta so zabeležili 136.085 domačih turistov, kar je za osem odstotkov manj kot

Zgodilo se je v Sloveniji

MATURITETNI USPEHI

Od 1.480 kandidatov, ki so maturo opravljali v jesenskem roku, je bilo uspešnih 889 kandidatov, 591 kandidatov pa tudi na drugem roku ni bilo uspešnih. Na obeh letošnjih maturah je od 8.197 kandidatov maturo uspešno opravilo 7.385. Med njimi je 7.317 maturantov, ki so četrti letnik srednje šole končali letos, 68 kandidatov pa je to obveznost opravilo že lani. Skupen uspeh letošnjih četrtošolcev je tako 91,09 odstoten. Na slovenskih srednjih šolah so maturitetna spričevala razdelili v ponedeljek 23. septembra.

SLOVENIJA IN NATO

Z ugotovitvami udeležencev, da se je varnostna podoba Evrope po padcu berlinskega zidu korenito spremenila, in da zato NATO, ki se sooča z notranjo preobrazbo in napovedano širitvijo, pridobiva novo vlogo, se je končala dvodnevna konferenca z naslovom NATO in Evropa v procesu tranzicije, ki jo je pripravil Atlantski svet Slovenije. Član slovenske misije v Bruslju Mirko Cigler, je v razpravi, ki je bila sklepni dan konference posvečena preobrazbi in širitvi Severnoatlantske zveze, dejal, da veliko dejavnikov govori v prid slovenskim prizadevanjem za pridobitev članstva v tej zvezi.

ZUNANJI MINISTRI V OZN

Zunanji minister Davorin Kračun je splošno razpravo v OZN v New Yorku izkoristil za srečanja z nekaterimi vodji diplomacij. V pogovoru z italijanskim zunanjim ministrom Lambertom za srečanja z Dinijem je prevladal ocena, da se odnosi

med državama izboljšujejo. Dini je zagotovil nadaljnje srečanje, ki naj bi bilo v drugi polovici oktobra. Članstvo Slovenije v EZ je podprla tudi finska zunanja ministrica Taja Halonen. V pogovoru z grškim zunanjim ministrom Teodorom Pangalosom je minister Kračun pridobil grško podporo za nestalno članstvo v VS in vstop v NATO in EZ. Vodja slovenske diplomacije se je udeležil še razprave o prihodnosti Srednje Evrope, ki jo je pripravil Prekomorski novinarski klub, in prireditve v okviru t.i. slovenskega dne v New Yorku, ki ga je v mestni hiši slovesno proglasil predstavnik New Yorka.

V BIH NI VARNO

Slovensko zunanje ministrstvo opozarja slovenske državljane, ki nameravajo potovati v Bosno in Hercegovino, da v tej državi, zlasti še na nekaterih območjih, ni zagotovljena popolna varnost ljudi. Slovenskim državljanom ne more zagotoviti učinkovite konzularne zaščite na vseh območjih BiH, zlasti ne na območju Republike srbske, zato odsvetuje potovanja na nevarna območja oziroma priporoča previdnost na teh potovanjih. Dejstvo je, da je v zadnjem času več slovenskih državljanov na poslovnih in drugih potovanjih v Bosno in Hercegovino naletelo na posameznike in skupine, ki so jim na roparski način odvzele denar, osebne predmete ter celo avtomobile.

SLOVENSKE ŽELEZNICE

Na Slovenskih železnicah že približno tri leta poteka najbolj intenziven investicijski cikel v zadnjih petindvajsetih letih. V okviru potujoče časnikarske konference so 24. septembra pripravile ogled treh dokončanih nadvozov in novega postajališča ter treh predorov, kjer dela še potekajo, na progi od Ljubljane do Sežane. Vsi ti objekti sodijo v program odprave ozkih grel na železniškem koridorju Koper — Ljubljana — Maribor — Šentilj in so predstavljali oviro za promet določenih tovorov na tej mednarodno pomembni progi.

Po STA

Spremembe v „Slovincu“

V zadnjem času se je v dnevniku Slovenec zgodilo več sprememb. Naprej naj omenimo, da so uslužbeni časnikarji spet stavkali, ker jim vodstvo še ni izplačalo objavljenih zaostankov.

Od prejšnjega tedna ima časopis novega glavnega urednika, ki je Miha Štamcar. Ta je bil prej eden od piscev v Mladino, znano levičarsko in aferaško revijo. Kot pravi Delo, je znan kot Kučanov človek. V svojem nastopnem uvodniku v Slovincu je sicer trdil, da je treba v demokratični družbi slišati tudi desni glas, ni bilo razbrati iz članka, če je ta usmeritev zanj pravilna.

V zadnjih sobotnih številkah v rubriki Slovenci po svetu so ponatisnili članek Marka Jenšterla o naši skupnosti v Argentini, ki jo označuje z negativnimi barvami in ji očita sodelovanje z nacisti in nekulturnost.

Po STA

Vmesno poročilo o pobojih

Komisija državnega zbora, ki preiskuje povojne množične poboje, pravno dvomljive procese in druge tovrstne nepravilnosti, je sprejela vmesno poročilo in ga bo predložila v obravnavo državnemu zboru. Poročilo, ki ga je sprejela večina članov (Miran Potrč — ZLSD, dr. Janko Predan — Z-ESS, Maks Lavrinc — LDS, Danica Simčič — DS, Zmago Jelinčič — SNS, Maria Pozsonec — madžarska narodnost; (to je levica; op. ur.) so priloženi kot ločeno mnenje sklepi, ki jih je kot bistvene ugotovitve preiskave sprejela manjšina članov (dr. Jože Pučnik — SDSS, Ignac Polajnar — SKD, Alojzij Metelko — SLS, Sašo Lap — SND, Andrej Lenarčič — SPS; stranke pomladi, up. ur.).

Komisija bo predložila državnemu zboru ugotovitve, ki zadevajo zgolj povojne množične poboje, saj ji v dosedanjem delu ni uspelo dokončati preiskave pravno dvomljivih procesov in drugih tovrstnih nepravilnosti. Nesporno je ugotovila, da so bili neposredno po koncu druge svetovne vojne storjeni zunajsodni poboji slovenskih domobrancev in drugih domobranskih enot, zajetih na območju Slovenije. Natančna števila ubitih za zdaj ni mogla ugotoviti. Glavni zbirni taborišči za vrnjene domobrance sta bili na Teharjah in Šentvidu. Kot najbolj množična grobišča pa viri navajajo kraške jame pri Macesnovi gorici in pod Krenom v Kočevskem Rogu, protitankovski jarki pri Brežicah, Brezarjevo brezno pri Podutiku, Rudnik, Laško in Zagorje.

Komisija je ugotovila, da so pri izbiri zapornikov, ki so jih pozneje pobili, neposredno sodelovale enote Ozne in Knoja, viri pa omenjajo tudi enote jugoslovanske armade. Večina pričevalcev meni, da je poboje kot izpolnitev ukaza nadrejenega poveljstva ukazal načelnik republiške Ozne Ivan

Maček — Matija. Komisija pa ni mogla nedvoumno ugotoviti, kdo je sprejel odločitev o povojnih množičnih pobojih domobrancev in kdo je zanje odgovoren. Nesporno je, da vlada RS in njeno ministrstvo za notranje zadeve nista odločala o pobojih in pri njih nista sodelovala. Kljub temu „so to odločitve morale sprejeti ali biti z njo seznanjene in sodelovati pri njenem izpolnjevanju vsaj nekatere najodgovornejše osebnosti takratnega časa, ki so poleg vojaških imele tudi najpomembnejše položaje v komunistični partiji, pa tudi v oblastnih organih“.

Na podlagi teh ugotovitev komisija predlaga zboru, naj ugotovi, da pravno in moralno odgovornost za povojne množične poboje nosi prejšnja oblast in njena državnopravna predhodnica. Zunajsodne poboje, zlasti vrnjenih domobrancev ne glede na morebitno posamično krivdo, obsoja in izraža najgloblje obžalovanje za storjene krivice in njihove posledice vsem svojcem pobitih.

V ločenem mnenju pa manjšina ugotavlja, da so zunajsodni poboji zločin, za katerega so odgovorni vsi, ki so jih ukazali. Zato predlagajo državnemu zboru, naj ugotovi, da pravno in moralno odgovornost za poboje zadene vodstvo komunistične partije, ki je v povojnih letih imelo absolutno oblast. Slovenija je zavoljo pravnih in kulturnih razlogov dolžna primerno pokopati ostanke žrtev množičnih pobojev, primerno označiti grobišča in popraviti krivice, kolikor je zdaj to še mogoče. Na koncu predlagajo zboru, naj zahteva, da sodne oblasti natančno določijo, v katere kategorije zločinov sodijo povojni poboji ujetih vojakov in civilistov, in da kazensko pravno ukrepajo.

Delo, 25. september

Posredoval Vinko Levstik, Gorica

Vinko Levstik pred preiskovalnim sodnikom

Na zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom Borisom Papežem je iz Gorice prišel Vinko Levstik. Tožilstvo mu očita, da je avgusta leta 1944 ustrelil ujetega partizana, umor drugega pa naj bi mu preprečil njegov sotovariš.

Levstik in še en domobranec sta proti domobranski postojanki v Velikih Laščah peljala dva ujeta partizana. Po mnenju tožilstva naj bi Levstik za Zdensko vasjo pred Velikimi Laščami ustrelil partizana Alojza Marolta. Ko pa je hotel ustreliti še partizana Janeza Ambrožiča, mu je to preprečil njegov soborec.

Levstik se je branil, da očitnega dejanja ni storil. Res sta tistega dne s še enim domobrancem peljala dva ujeta partizana. Približno sto metrov pred domobransko postojanko pred Velikimi Laščami je partizan Alojz Marolt prosil domobrancia, ali lahko gre na stanišče. Dovolila sta mu in s puškami varovala Janeza Ambrožiča. Marolt se je tedaj pognal v beg, Levstik in sotovariš pa sta začela streljati za njim. Levstik ni videl, da bi bil partizan zadet in sploh ni izvedel, da bi ga bila takrat ustrelila.

Sodnika so prosili, naj na zaslišanju povabil tudi domobrancia, ki je bil navzoč pri tem dogodku, in tedanjega poveljnika domobranske baze v Velikih Laščah. Oba domobrancia sta še živa, toda ker živita v tujini, bo verjetno trajalo kar nekaj časa, da se vabilu odzoveta.

Po tem zaslišanju, če bo do njega prišlo, se bo sodnik odločil, ali bo zoper Levstika stekla preiskava ali ne, lahko pa bo odločanje o tem prepustil sodnemu sestanku.

Preiskovalni sodnik ljubljanskega okrožnega sodišča Boris Papež je Vinka Levstika zaslišal že 15. septembra 1992, malo več ko mesec dni po tistem, ko je tedanji ljubljanski temeljni javni tožilca Tomaž Miklavčič predlagal, naj se preiskava zoper Levstika, ki so jo začeli aprila 1982 in ki so jo po treh letih ustavili, nadaljuje. Zasliševali so ga zaradi več kaznivih dejanj vojnega hudodelstva zoper civilno prebivalstvo in ujetnike. Isti javni tožilca je junija naslednje leto odstopil od pregona, sedaj pa tožijo Levstika privatno.

Primer Drobnič: Poslanci SKD stopili v obstrukcijo

S posebnim obvestilom, ki ga je 26. septembra podpisal vodja poslanske skupine SKD Ignac Polajnar in ga poslal predsedujočemu državnemu zboru Vladimirju Toplerju, so poslanci Slovenskih krščanskih demokratov najavili takojšnjo obstrukcijo. Zaradi predloga predsednika ZLSD Janeza Kocijančiča, ki je zahteval takojšnje glasovanje o dnevu razrešitve generalnega državnega tožilca dr. Antona Drobnič, so v tem trenutku poslanci SKD stopili v obstrukcijo, ki je tudi uspela. Državni zbor je trenutno nesklepčen.

Obstrukcije bodo poslanci SKD uporabljali tudi nadalje pri vseh točkah, ki zadevajo primer Drobnič.

Informacija SKD

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Politični položaj v Argentini postaja vedno bolj zanimiv. Zapleti so na dnevnem redu in tako vlada kot opozicija skušata pohiteti s svojimi načrti. Vendar pot je drugačna. Opozicija gleda bistveno na poslanske volitve, ki bodo prihodnje leto, vlada pa mora računati bolj kratkoročno, in so njene potrebe omejene na izglasovanje zakonov, ki bi dopolnili globoke spremembe, ki se izvajajo v argentinski družbi.

SINDIKALNA STRATEGIJA

V to vrvenje smo morali v preteklem tednu postaviti zlasti največjo sindikalno stavko, kar jih pomnimo za dobe Menemove vlade. Po uspelem štrajku preteklega 8. avgusta, in spriči napovedi nove zakonodaje o delavski „fleksibilizaciji“, so sindikalni vodje uprizorili stavko kar za 36 ur. Temu so dodali še protestno zborovanje na Majskem trgu, kar je bila tudi svojevrstna pustolovščina. O tem smo že nekaj pisali.

Stavka je prešenetljivo dobro uspela. Bolje kot pa so pričakovali sindikalisti, in seveda mnogo bolje kot si je nadejala vlada. Prav tako je bil z manifestacijo. Le trda koža predsednika prenese zanikanje, ki ga je Menem uprizoril, ko je trdil da je bilo zborovanje „polom“, in da ni bilo na trgu več kot 40.000 manifestantov. Dejstvo je, da večina resnih opazovalcev smatra, da jih je bilo okoli 70.000, kar pomeni največjo manifestacijo celotne Menemove dobe. Tudi stavka sama je predstavljala največji delavski upor, odkar je Menem prevzel oblast. Sindikalna garda mu je s tem pokazala, kolikšna je še vedno njena moč, in kako mu lahko, kadar hočejo, domala ustavijo državo.

A to borbeno stanje je le del sindikalne strategije. Par dni pred tem, pred uspešno stavko, so delavski poslanci v parlamentu bistveno pripomogli, da je vlada neverjetno hitro, in s prepričljivo večino, dosegla potrditev novih davčnih zakonov, in nadaljšanje zveznega davčnega pakta. Nastopanje je enostavno. Pokazali so, kaj vlada zmore povezana s sindikati, in kaj se lahko zgodi, če to zvezo pretrga.

Vendar so v tem stanju možni mnogi zapleti. Ako vzamemo stvar enostavno, je popolnoma jasno, da sindikalisti nočejo spopada z vlado. Bolj so navajeni pogajanj, sklepanj in sporazumov. A Menem je presentljivo trdovratno zaverovan v zamisel, da mora izpeljati delavsko fleksibilizacijo, da je to temeljna točka reaktivacije in da se bo po teh ukrepih pričelo reševati tudi vprašanje brezposelnosti.

Gremialnim vodjem torej ostajata le dve poti: ali stopnjevati borbeno stanje z novimi in bolj silnimi stavkami, ali pa na kak način prisiliti vlado, da se spusti v pogajanja. Vse kaže, da zaenkrat ne bo novih stavk. Bolj se jih boje sindikalisti sami kot pa vlada. Spustiti se bodo morali torej v drugo izbiro, le da ni jasno, kakšne korake bodo podvzeli, da bodo vlado prisilili k dialogu. Gotovo je, da sindikalni predstavniki v parlamentu ne bodo podprli zadevnega vladnega osnutka. S tem lahko dolgo časa zaustavljajo vladno ofenzivo na delavsko polje. A istočasno že uprizajajo politično približevanje opoziciji, da bi predsednika oplašili z možnostjo, da na prihodnjih volitvah podpro katero izmed opozicijskih strank. V to smer so kazali sestanki med sindikalnimi vodji in radikalnimi veljaki.

Delavski vodje beležijo še nek činitelj v lasten prid. Dobro vedo, da v vladi sami ni enotnosti s predsednikovim stališčem. Med ministri je marsikateri, ki bi raje nastopil pot dialoga kot pa spopada. In še en adut

imajo sindikalisti v roki. Sedanji buenosaireski guverner in brez dvoma peronistični predsedniški kandidat v letu 1999, Eduardo Duhalde, se na vse moči poteguje za dialog. On sam je skušal prepričati že zadnje stavko, a ko je naletel na trden Menemov odpor, se je enostavno umaknil, a stavke same in sindikalnih vodij ni kritiziral. Brez njih mu je pót do vladne palače čez tri leta domala zaprta.

S KOM IN PROTI KOMU

Politika, ki jo vodi predsednik, je po svoje razumljiva. On se je že pred časom odločil za povezavo s kapitalom, ne z delavstvom. Cilj modernizacije, ki si ga je zastavil, hoče izpeljati do konca. In pod besedo „modernizacija“ razume odpravo vseh delavskih pravic, ki bi zapirale pot podjetniški uspešnosti. Te dni so časopisi objavili, da neka objava Svetovne banke opisuje omenjeno delavsko fleksibilizacijo v Argentini kot orodje za znižanje delavskih plač, s čimer bo sedaj višji strošek argentinske proizvodnje dosegel mednarodno raven.

Stavka, ki jo je izvedlo delavstvo, pa je v nekem oziru dosegla prav obratni učinek, kot pa so ga iskali sindikalisti. Predsednik je sedaj še manj pripravljen na dialog. Spoznal je, da je moč sindikatov ogromna, in boji se, da bi čas mogel ogroziti njegove načrte. Zato je ukazal, naj se celoten postopek nove delavske zakonodaje še pospeši. Tako bodo še ta teden poslali v parlament omenjene zakonske osnutke.

Seveda si v vladi predstavljajo, da delavske poslance in njihove zaveznike ne bo lahko prepričati, da bi pomagali vladi k dosegu potrebnega quoruma. To pot se bo del peronističnih poslancev pridružil opoziciji in bojkotiral zasedanja. Vendar je vlada pripravljena tudi na to. Predsednik je že nekajkrat omenil in delavski minister Caro Figueroa potrdil, da če bo kongres preveč zavlačeval potrditev omenjenih zakonov, bo Menem stvari uredil kar po dekretu.

S kom je Menem navezal trdne stike kaže dejstvo, da je skoraj istočasno v Washingtonu predsednik neke argentinske velebanke izjavil nekaj podobnega. Dejal je, da je delavska fleksibilizacija nujna in da jo je treba izvesti čimprej, na naj si bo po poti zakona ali pa dekreta.

Stvar je postala zanimiva, a tudi nevarna. Velika manifestacija je pokazala, da je vzdušje v narodu precej napeto. Istočasno so izgredi v Córdoba presenetili opazovalce in pokazali, da tudi meja med protestom in socialnim izbruhom lahko postane kaj nejasna. Po drugi strani pa še ni jasno, kako lahko reagirajo volilci na sedanj položaj. Anketa, ki jo je pred dnevi naročil Duhalde, je pokazala, da je Menemova priljubljenost na področju Vel. Buenos Aires izredno padla, in da v nekaterih okrožjih ne dosega niti 10%.

To pa je nevarno, ne toliko danes, kot v bodočnosti. Ko bodo prihodnje leto nadomestne poslanske volitve, lahko pride do hudega presenečenja. V sedanjem stanju ne bi odpisali poraza vladne stranke, s čimer bi bil tudi v parlamentu položaj kaj drugačen, saj peronizem ne bi več imel lastne večine. Je to tudi vzrok, da predsednik tako hiti s svojimi ukrepi?

Tedni, ki so pred nami, bodo odločilni v tej zadevi. A še bolj bodo zanimivi prihodnji meseci, ko se bo bolj jasno kazalo, kam se bodo nagibali sindikati, tista „hrbtenica“ peronističnega gibanja, kakor jih je bil označil stari general, ki pa danes skoraj stoji jo na nasprotnem bregu. „Kaj vse boš videl, Sančo“, je dejal Don Quijote.

LOJZE PETERLE

PRETEKLOST IN PRIHODNOST (2)

NAŠI USPEHI

Ko nas sprašujejo, kaj smo dosegli, nimamo težav odgovorjati. Začel bi s tem, kar se je skoraj izgubilo iz naše zavesti. Dosegli smo, da je šla Združena lista socialdemokratov, to je stara sila, iz vlade. Stari režim je dajal ogromne provizije, zapravljali so milijone, da so podpirali nezdravo ekonomijo in jo umetno vlekli naprej, mi pa smo dejali, da država nima toliko denarja, da bi plačevala izgubo, in mi tega ne bomo podprli. Prišlo je celo tako daleč, da poslanci nismo dobili v roke sanacijskega programa za ekonomijo. Postavili smo zadeve tako ostro, da se je moral Drnovšek odločiti, ali bo ministra, ki je vodil tak proces, odslovil ali ne. Več mesecev tega ni hotel, a se je zaradi naše ostre insistence odločil, da odpusti Tajnikarja. Z Združeno listo so se pogajali v pozne ure, da bi njihov človek prevzel gospodarski resor. Ker na to Drnovšek ni pristal, je Združena lista na hitro najavila odhod iz vlade. Ta odhod je ena naših ključnih političnih zaslug. To smo dosegli, ne moremo pa kaj več s petnajstim poslanci. Sicer so nas strašili z demonstracijami v Mariboru, da je to socialna bomba, ekonomski propad itd.

Dejal sem predsedniku ZD, da sem prepričan, če se postavimo skupaj pred delavce, ko bodo na cesti, se bo njihov prst obrnil proti njim, ker so že desetletja narobe vodili. Tako pa je sedaj v TAMu v Mariboru hudo, a je hkrati olajšanje, ker so se začele stvari reševati. Podjetje TAM se je razdelilo v bolj ali manj zdrave dele. Nekateri imajo dobra naročila, drugi pa bodo šli po socialni poti ali po restrukturiranju. Tako nam je TAM hvaležen, da smo od početka postavili jasno besedo, in povrhu smo dobili v stranko precej članov od tam.

DRUGI DOSEŽKI

V prvem času smo dosegli, da je prišlo do vrnitve Škofovih zavodov in da je bila tam možna obnovitev gimnazije. Podlaga je v zakonu, ki ga je pripravil naš član šolski minister Vencelj, v katerem je bila uvedena možnost zasebnega šolstva, brez česar zavoda ne bi bilo. Tudi so mnogi naši člani osebno pomagali, da se gimnazija pri-

čela, kar je bil skoraj čudež, ki ga ni nihče pričakoval, niti v cerkvenih krogih. Drži, kar mi je nekdo rekel: Drugače bo takrat, ko bomo naučili drugače misliti učitelje od učiteljev. Taka šola je bistvenega pomena, da se prične drugačna mentaliteta.

Do Radia Ognjišče, ki je drugo najbolj poslušano v Sloveniji, je prišlo po zaslugi Krščanskih demokratov v krovni komisiji za stike med cerkvijo in državo, ki je priporočila, da se dodeli Ognjišču frekvenca. Tako imamo dva medija, od katerih eden zelo dobro deluje. V skladu z našim demokratičnim prepričanjem smo prispevali k pluralizaciji slovenskega medijskega prostora.

Pouk o religiji: to ni verouk v cerkvenem smislu, smo pa bili za to, da vsi, verni in neverni, dobijo v šoli pošten pouk o tem, kaj so vera in verske vrednote ter njihov sociološki, osebni, družbeni in zgodovinski pomen, pa tudi to, da lahko poučujejo diplomanti teološke fakultete. To smo lahko dosegli, ker smo bili v vladi.

Uvedli smo nove občine. Prej smo jih imeli 62, zdaj 147. Stare politične sile so zavirale ta proces, a ko smo ga izvedli, nikjer ni bilo več glasu čez nove občine. Občani so dejali, da so v novih občinah dosegli več cest, šol, celo pločnikov na kmetih, imajo nove gospodarske ali turistične pobude, dajejo podporo manjšim podjetjem, veliko več kot prej v dolgih letih. Tako je v teh občinah sedaj intenzivno življenje, delujejo nove ekipe z novimi župani, nekaj denarja dobijo od države, nekaj si ga sposodijo, nekaj dobijo sami, tako da lahko izvršijo marsikaj, kar prej niso poznali. Dobro je, če vsi poznajo osebno župana in on ljudi. Sedaj je že nad 80 zahtev za nove občine, kar je potrdilo o pravilnosti stališča in truda SKD.

Nikoli prej se v Sloveniji ni zgradilo toliko cest in telefonov, kar je nujno za napredek. Naš minister za kmetijstvo je dobil v tujini najboljše ocene za kmetijsko politiko, doma pa veliko kritik. Slovenija je edina država, ki je pokazala večjo kmetijsko proizvodnjo kot drugod po Vzhodni Evropi.

V tem času smo dosegli sporazum z Evropsko zvezo, prišli do Partnerstva za mir, prišli smo po zaslugi demokrščanske

ga ministra v Cefto, srednjeevropsko gospodarsko čono proste trgovine, ki nam je zelo koristila v gospodarskih odnosih.

Lahko rečem, da če ne bi skrbeli krščanski demokrati po državni plati z ministrom Šterom, po drugi pa po cerkveni plati s pomočjo laikov, ne bi papežev obisk izpadel tako dobro kot je. Dobil je najboljše ocene po organizacijski, tehnični, varnostni plati, ni bilo nobene nesreče ali problema. Lahko pa bi bilo drugače z ozirom na propagando ali poskusu nekega dela policije, ki je zagrozil, da ne bo varoval papeža.

Na vprašanje, kako imamo lahko notranjega ministra in 8000 bivših policajev, bi odgovoril, da so ti navajeni na komando, in če so prej poslušali komunista, lahko sedaj tudi krščanskega demokrata. So stvari, zaradi katerih se lahko delo ministra Štera zapiše v zlato knjigo. Lani so se mu smejali, ko je začel zamenjavati otrokom petarde za bombone. Prej smo imeli za božič eno samo pokanje in razbijanje, pijače ljudi v cerkvah itd. Zadnji božič smo imeli mir kot se spodobi. Prej je bilo tudi veliko nesreč na cestah. Minister je dosegel z drugačno kontrolo, z varnostnimi ukrepi in opozarjanjem po televiziji, da smo prvič dosegli, da je bilo smrtnih nesreč na cestah manj in smo dosegli številko iz leta 1966, to je izpred 30 let. Letos so možnosti, da se številke še izboljšajo.

POSKUSI IZMIKA KONTROLI

V tem času volitev je seveda želja starih političnih sil, da ne ohranijo samo, kar imajo, ampak da še kaj pridobijo, zlasti ker Liberaldemokratom ne kaže dobro. Dvakrat je bil poskus, da se na hitro privatizira banke, ki jih nadzira v agenciji za sanacijo bank pošten človek, ki pa ima to „napako“, da je krščanski demokrat. Na hitro so mu hoteli odvzeti to kontrolo in jo prestaviti na druge organe vlade, nakar bi lahko banke hitro privatizirali in tudi mo-

nopolizirali. Mi smo to preprečili, nismo pa tega dajali na veliki zvon, pa tudi mediji o tem niso pisali, ker jim ni bilo po godu. Če nas ne bi bilo v vladi ne bi bil Lojze Jambrišek, ki je bil nekdanji šef agencije za sanacijo bank. Vedeti moramo, da niso povsod komunisti. Tudi na mestu guvernerja Centralne banke imamo dr. Arharja, ki ni krščanski demokrat, je pa javno povedal, da je resen kristjan. Tudi na mestu javnega tožilca ni komunist; ni vse rdeče in ni vse črno, slika je pisana.

Zmaga na občinskih volitvah je zame izredno pomembna, ker smo dokazali, da delamo za ljudi in za ljudmi ter da imamo najboljšo organizacijo na terenu. Nismo še dosegli podaljšanja porodniške, po naših prizadevanjih pa smo dosegli, da ima 50.000 več otroške doklade,

Vse to, kar sem sedaj našteval, je za nas slovenska pomlad, borba za nekaj, kar se je pri nas zgodilo ali moralo zgoditi. V opoziciji ne bi nič od tega dosegli, koalicija starih levičarskih sil bi zadeve peljala po močno drugačni poti. Nas ne dobite v nobenem škandalu, ne v igralništvu ne v korrupciji, dobite nas pa z 800 prijavi divjih privatizacij. Minister Šter je v stotine podjetij poslal kriminaliste pod novim šefom, ki so poslali stotine prijav tožilcem. Nadaljnji postopek pa ni v naši moči, sodišča so samostojna in obžalujem, da niti ene divje privatizacije niso še obsodili, ne morem pa tudi nič narediti, da bi sodniki delali hitreje ali sodili drugače.

Nekatere te zadeve smo lahko dosegli včasih v ponižujočih okoliščinah. Moram povedati, da smo se kot koalicija dobili z Drnovškom lani štirikrat, (v Nemčiji ali Avstriji so vsak dan skupaj), letos pa petkrat. Ni vse v redu, je slabo, ampak še slabše bi lahko bilo, če nas ne bi bilo zraven. Tako pa smo širili prostor, ne ga pa prepustili nasprotnikom, ki so ga držali 45 let.

Nadaljevanje prihodnjic

Priprave na volitve

Kljub ostrim protestom SDS, ko je predsednik države Milan Kučan še pred izvedbo referendumov razpisal volitve, bo odlok o razpisu državnozbornih volitev za 10. november obveljal. V strankah se tako vršijo še zadnje priprave na konvencije, na katerih bodo predstavljeni kandidati za poslanske mesta v državnem zboru. Različne javnomnenjske raziskave z malenkostnimi odstopanji na prvo mesto uvrščajo Liberalno demokracijo Slovenije (LDS), ki ji ves čas sledi SDS. Očitno se obeta zelo oster in po mnenju političnih analitikov tudi odločilen spopad med političnimi strankami kontinuitete z nekdanjim komunističnim režimom — LDS, Združena lista (nekdanji komunisti) in novimi demokratičnimi strankami slovenske pomladi — SDS, Slovenski krščanski demokrati (SKD) in Slovenska ljudska stranka (SLS). Seštevek rezultatov SDS, SKD in SLS v javnomnenjskih raziskavah kaže na njihovo zmago in možnost sestave povolilne koalicije.

Informacija SDS

Dr. T. Prešern na simpoziju

Fondacija Televisión Educativa je pred dnevi pripravila seminar o problemih televizije in vzgoje v Buenos Airesu. Tega so podprle razne univerze, državne, katoliške in druge, OZN, UNESCO, kakor tudi ministrstvo za vzgojo.

Nanj so bili povabljeni razni mednarodni in argentinski strokovnjaki za televizijo.

Glavna tema je potekala o vplivu televizije za mladino, kakor tudi o pripravi producentov. Med drugim so posvetili pozornost povezavi mladih s rock glasbo. Za mnoge je namreč vpliv rocka močnejši kot doma ali šole.

O tej temi je govoril na simpoziju tudi salezijanec dr. Tone Prešern, Slovenec, rojen v Argentini, ki je študiral v Rimu in je strokovnjak za to glasbo. O poteku je obširno poročalo argentinsko časopisje in se tudi zelo pohvalno izražalo o sodelovanju dr. Toneta Prešerna.

Iz te stroke nam bodo dr. Prešern predstavljal temo na bližnjem kulturnem večeru Slovenske Kulturne akcije.

Mogoče vas bo zanimalo zvedeti, da...

— da je uprava grupacije nemškega Volkswagna sporočila, da bo poslej avtomobile, namenjene v Sredozemlje in na Daljni vzhod, izvažala preko luke Koper, ki je pripravila cenovno veliko privlačnejšo ponudbo od Italijanov, kar seveda pomeni veliko razočaranje za Trst...

— da so doslej najmočnejše orožje slovenske vojske havbice 155 in da so jih predstavili na vojaški paradi 25. junija...

— da je bilo med zadnjo vojno samo na Poljskem 940 delovnih taborišč za Žide...

— da je Marko Simić, avtor knjige *Poljski poteh soške fronte*, ki je izšla pri Mladinski knjigi, pregledal kar 14.000 dokumentarnih posnetkov, pred katerimi je knjigo napisal...

— da je med revolucijo dala mala občina Šentjernej na Dolenjskem 1000 domobrancev...

— da so bili danes znani publicisti Mojca Drčar-Murko (*Delo*), Danilo Slivnik (*Mag*) in Milan Meden (2000) člani Centralnega komiteta Zveze komunistov Slovenije...

— da Jehove priče, se pravi jehovci, načrtujejo velik kongres v Bukarešti, kamor naj bi se zbralo 40.000 pripadnikov te ločine, a da temu odločno nasprotuje romunska pravoslavna Cerkev...

Mladika, Trst

Novo vodstvo SKD

Na 4. kongresu Slovenskih krščanskih demokratov v Škofji Loki dne 28. septembra so bili izvoljeni naslednji kandidati:

predsednik stranke Lojze Peterle, s 119 proti 13 glasovi

podpredsednika: Miroslav Mozetič — dr. Janez Zajec

predsednik Sveta: Izidor Rejc

Člani izvršilnega odbora: Jana Primožič, Margareta Atelšek, Ciril Pucko, dr. Igor Saksida, Lidija Drobnič, Bogomir Štefanič, Peter Orehar, Simon Zdošek, Miroslav Geržina.

Poleg njih je bilo izvoljeni 20 novih članov izvršilnega sveta, 5 članov nadzornega odbora in 15 članov razsodišča.

Slovenski ombudsman

Varuh človekovih pravic Ivan Bizjak je gostil enodnevno srečanje Evropskega združenja ombudsmanov (European Ombudsman Institute - EOI), ki so v okviru delovnega posveta obravnavali problem, zaznaven v mnogih državah, ko ob privatizaciji nekaterih storitev, zlasti javnih gospodarskih služb, pride do oteženega nadzora spoštovanja pravic posameznika. Udeležilo se ga je blizu 60 strokovnjakov iz 18 evropskih držav.

JUBILEJNI KONCERT MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA SAN JUSTO OB NJEGOVI 25-LETNICI

25 let, četrto stoletje upov, naporov, učenja, poizkusov, uspehov v življenju posameznika ali skupine ni majhna stvar. Je to zadosten čas, da pregledamo, če smo si zastavili prave cilje, če smo jim sledili in tudi, kako bomo ukrepali v bodoče.

21. septembra, na prvi in dežja poln pomladanski dan, je Mladinski pevski zbor San Justo imel svoj drugi in zadnji jubilejni koncert ob srebrni obletnici svoje ga obstoja.

Dvorana Našega doma si je nadela svatovsko oblačilo. Pa ne kičasto, temveč elegantno in izbrano. Tonska mojstra, inž. Janez Jereb in Pavel Malovrh, sta poskrbela za glasbo, ki nas je sprejela že ob vstopu, pa tudi za ozvočenje prostora in za primerne svetlobne efekte. Tone Oblak pa je z njemu lastno pridnostjo in zavzetostjo izkoristil svoje danosti ter ustvaril v sivo belem odru, poškopljem z živobarvnimi pomladanskimi rožami, odlični okvir za ta večer pesmi.

Postopoma je glasba postajala manj slišna, luči so se pričele ugašati in osvetlile lika Emila Urbančiča in Ivane Tekavec, ki sta pozdravila vse navzoče in še posebej vse visoke goste. Onadva sta tudi povezovala z besedo celoten program in povabila nekatere predstavnike k mikrofону. Tako so izrekli svoje čestitke ustanovitelju in bivšemu dirigentu Andreju Selanu, sedanji dirigentki prof. Andrejki Selan Vombergar in organistu prof. Ivanu Vombergarju Janez Albreht, predsednik Našega doma, Marjan Loboda, predsednik Zedinjene Slovenije, rev. Jože Škerbec, delegat za slov. dušno pastirstvo v Argentini, rev. Tone Bidovec, krajevni župnik in Mici Malavašič Casullo, predsednica krajevne organizacije Zveze žena in mater. Prebrano je bilo tudi pozdravno pismo ge. Anke Savelli Gaser, dirigentke zbora Gallus.

V prvem delu in na prvem mestu je bila zapeta slovenska pesem. Slišali smo *Vipavsko*, v priredbi Emila Adamiča, *Dober večer*, v priredbi U. Vrabca, *Debeli kum Simonittija*, *Potrkan ples*, v Hubadovi priredbi in Kernjakovo *Planinsko rožo* v izvedbi moškega zbora. Izgovorjava je bila jasna, različne barve glasov pa so se čudovito zlivale. Sledila je ameriška *Shenandoah*, ki je izredno lepo izzvenela. Nato pa so nam zapeli dve argentinski, obe v priredbi E. Rosaenza: *Candombe* in *Carnavalito quebradeño*. Ritmična razgibanost, prijetno naraščanje v fortissime, brezhibni vstopi. Pravi užitek!

Posebno lep trenutek je napočil, ko so se sedanjim pevcem pridružili še nekateri bivši. Skupno so zapeli *Gorenjsko zdravico*, v Hubadovi priredbi, Pavčičevo priredbo *Zdravice*, *Potosino soy*, fox incaico - Salinas in neke vrste himno zbora: Foersterjevo *Pevec*.

Drugi del je bil posvečen sakralni glasbi. Gallusov motet *Resonet in laudibus* je bil na prvem mestu. Izzvenel je ubrano, lepo. Dirigentka je dosegla, da sta dobili pravo ravnovesje muzikalična interpretacija in pa dojemanje religiozne vsebine. Ves čas je

bilo videti, da pevci dobro vedo, kaj izgovarjajo, in da je odlično sporazumevanje med njimi in pa med zborovodkinjo. Potem so zapeli Brucknerjevo *Ave Marijo*. V tej krasni skladbi se vrstita zbora moških in ženskih glasov in se nato zedinita v častilni pesmi. Tu so kot solisti nastopali Veronika Malovrh, Aleksandra Grilj, Marcel Brula, Marjan Indihar in Franci Grilj. Naslednja pesem je bila prava posebnost. Vnuč - prof. Ivan Vombergar - je uglasbil tekst starega očeta - dr. Tineta Debeljaka. Tekst je vzeti iz Velike Črne maše za pobite Slovence:

*In odpusti nam naše dolge,
naše slabosti in naše nerednosti,
misli uboge in razkošne želje
naše neokretnosti in nevednosti,
slepoto za naše bede,
odpusti nam zlasti napuh besede,
vstajajoče v leporečnosti napihnjene
proti Tvoji Besedi, preprosto navdihnjeni...*

Sledili sta *Gloria* in *Sanctus* iz Maše v G duru Franza Schuberta. Nato pa se je zboru pridružil še godalni kvintet. Tako je stopil pred nas s svojim bogatim sporočilom najprej J. S. Bach v *Sicut locutus est* (iz *Magnificata*), nato Vivaldi z *Glorijo*, končno pa še Haendel s svojim veličastnim Mesijem. *And the glory, For unto us a child is born* in še (skupno z bivšimi pevci) *Aleluja* so nam pomagali, da smo se zbrali in se povzpeli z mislimi k Vsemogočnemu.

Žareči obrazi pevcev in poslušalcev, burni aplavzi, za nameček pa še priznanja. Predsednik Zedinjene Slovenije je izročil dirigentu Selanu spominsko ploščo, veleposlanik Republike Slovenije, dr. Janez Žgajnar, je pa podelil Gallusova odličja. Zveza kulturnih organizacij Slovenije je prek njega odlikovala pevce z bronasto značko, s srebrno značko prof. Andrejko Selan Vombergar in prof. Ivana Vombergarja, z zlato značko pa ustanovitelja zbora Andreja Selana.

Resno delo, in odgovornost, pa tudi zdrav humor so prisotni pri članih tega zbora. Pavlinka Zupanc in Marcel Brula sta v šaljih verzih podala zgodovino zbora. Navzoči so njuno izvajanje nagradili s ploskanjem in s sproščenim smehom.

Mirno moremo reči, da si je zbor (tako dirigenta kot pevci) zastavil prave cilje. Ohranjati s petjem slovensko besedo in narodno zavest v krščanskem duhu je bilo njihovo geslo. Za izvršitev te naloge so žrtvovali svoj čas, so darovali svoje talente, svoje energije, svojo zagnanost, svojo preudarnost. Temu prvotnemu cilju pa so se s časom pridružili, kot samo po sebi umevni, še drugi: pridobivanje in ohranjanje prijateljstva, gojitev argentinske pesmi in izvedba del mojstrov duhovne glasbe. In ti cilji so še vedno sodobni, živi in potrebni tej skupini, slovenski skupnosti v Argentini in celotni slovenski družini.

Bog daj, da bi z enakim navdušenjem slavili 50 letnico zbora!

mbj

Oprema odra: Tone Oblak

Fotografije: Marko Vombergar

Veleposlanik RS dr. Janez Žgajnar izroča diplomo Ivanu Vombergarju

Pogled v dvorano med prireditvijo

Dirigentka Andrejka Selan Vombergarjeva, zbor, povabljeni orkester in pianist Ivan Vombergar.

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Padec železne zaveze in svoboda potovanj sta povročila naraščanje ilegalnih migracijskih tokov v zahodni svet. V Evropo naj bi letno prišlo od 300 do 500 tisoč ilegalcev. Tudi Slovenija ima mnogo dela pri preprečevanju in odkrivanju ilegalnih prestopov meja. Pogosti so slučajji, ko ilegalci skrijejo svoje namene za fasado obiska gospodarskih organizacij, ogleda kulturnih prireditev ali sejmov in nato izginijo čez mejo v zahodne države. Z vstopom v Evropsko zvezo Slovenija prevzema nalogo nadzora takoimenovanih zunanjih meja Evropske zveze in mora prilagoditi politiko vizumov EZ, ki zahteva vizume za 120 držav.

DOLE PRI LITJI — V krajevne gozdove se je naselila medvedja družina, verjetno s Kočevskega. Lovci sicer niso najbolj zadovoljni s to zagotovitvijo, vendar ima medved kot zaščitena živalska vrsta zagotovljeno prebivališče. O njegovi usodi bo odločalo ministrstvo za kmetijstvo, ki bo upoštevalo tudi interese zahodnoevropskih držav, da bi se po njihovih gozdnih spet naselili medvedje. Naravna pot naj bi vodila preko Slovenije, Avstrije in Nemčije, saj se poskus umetne naselitve zaenkrat ni obnesla.

MARIBOR — Po poročilu tajnika odbora za Slomškovo beatifikacijo dr. Stanka Lipovška naj bi bila beatifikacija škofa Slomskega v Rimu in sicer 18. maja 1997, ob prvi obletnici obiska Janeza Pavla II. v Sloveniji.

BEGUNJE — Tovarna smučí Elan je podpisala s tvrdko Nordica dogovor, po katerem bodo v Begunjah začeli prihodnje leto izdelovati del smučí Kaestle. Sicer si bosta obe znamki še naprej konkurirali, dogovorili pa sta se tudi o sodelovanju pri razvoju proizvodne tehnologije. Nordica naj bi se bolj posvetila razvoju in trženju, Elan pa bo povečal proizvodnjo. Nordica naj bi Elan izbrala zaradi njene znane kakovosti, zanesljivosti in odličnih stikov v smučarskem poslu.

KOPER — Iz izraelske ladjedelnice IAI je prispela nova vojaška patrolna ladja, ki so jo krstili z imenom Ankaran. Dolga je 25 metrov, široka pet metrov in pol, lahko doseže hitrost 40 vozlov, upravlja jo 12-članska posadka, stala pa je skoraj 3,6 milijona dolarjev. Oborožena je z dvema avtomatskima topovoma kalibra 20 mm in z dvema mitraljezoma.

LJUBLJANA — Pomurska založba izdaja zbirko Slovenija total, ki jo sestavljajo priročniki o slovenskih deželah in mestih. Do sedaj so izšli priročniki o Pomurju, Gorenjski, Primorski in Dolenjski. Zdaj je izšel o Ljubljani, v pripravi pa sta še o Mariboru s Podravjem in Celju s Savinjsko dolino. Ljubljana A — Ž predstavljajo slovensko prestolnico s fotografijami in opisi v obliki gesel. Poudarjena je njena arhitektura, urbanizem in pomembni mestni spomeniki, predstavljena pa je tudi okolica. Ker je namenjen predvsem popotnikom in poslovnem, bo kmalu izšel tudi v angleščini in nemščini.

LJUBLJANA — V Sloveniji so začeli poskušati na podganah z ibogainom, ki je iz vleček korenine grma Tabernathe iboga. Grm raste v vlažnih tropskih gozdnih Gabona in v delu Konga. Dosedanje raziskave kažejo, da je to lahko zdravilo za prenehanje odvisnosti od raznih mamil (heroína, kokaine) in celo alkohola in tobaka. Odvisnost odpravi že po nekajkratnem zaužitju in brez abstinenčnih simptomov. Na oddelku za patološko fiziologijo medicinske fakultete Univerze v Ljubljani so pri ameriški firmi naročili en gram ibogain hidroklorida, ki stane — z vsemi prevoznimi

in uvoznimi stroški — tisoč ameriških dolarjev.

LJUBLJANA — Približno sto petdeset slovenskih podjetij si je že pridobilo certifikate ISO, ki zagotavljajo kakovost njihovih izdelkov.

LJUBLJANA — Nekoč so zidali požarne stene — brez oken in brez vrat —, da bi z njimi preprečili širjenje ognja. Zdaj so v Stari Ljubljani po dokončanju prenove hiše v Krojaški ulici in na stavbi gledališča Glej požarna zidova poslikali in poživilili prazen zid. Delo sta opravila arh. Davor Grgičević in umetnostna zgodovinarica Mojca Leban.

LJUBLJANA — Smetišču se zdaj reče deponija in na Barju bodo lahko — s sedanjo tehnologijo — odlagali smeti do leta 2.008. Vsak dan pripeljejo iz Ljubljane in okolice ter Kamnika več kot tisoč ton komunalnih odpadkov, odpadkov od gradbene industrije in posebnih nenevarnih odpadkov. Lansko leto se je nabralo 282 tisoč ton. Zaenkrat z ekipo štirih oseb sortirajo odpadke in jih izločijo kake tri odstotke. Sicer pa se vlada ukvarja s predlogom o strateški usmeritvi za ravnanje z odpadki po vsej Sloveniji, ki bo usklajen s predpisi Evropske zveze.

MARIBOR — Prostor nove teološke fakultete mariborske škofije bodo skončani šele konec letošnjega leta. Prvotni rok je bil mesec september, a ga niso mogli izpolniti zaradi neugodnih vremenskih razmer.

LJUBLJANA — Župan dr. Dimitrij Rupel je pred časom v enem izmed svojih govorov zagotovil, da naj bi v Ljubljani prej kot južnoameriškemu generalu (San Martínu, op. ur.) postavili spomenike Maistru in Trubarju. In prej kot južnoameriškemu generalu da bodo postavili spomenike tistim, ki so umrli za Slovenijo, pa naj so umrli tudi na napačni (sic!) strani. In prej kot bodo postavili spomenik južnoameriškemu generalu, da bodo zavarovali spomenike slovenskim vojskovodjem, pa naj so verjeli v napačne bogove. — Sicer še ni uradnih podatkov, vendar naj bi Maistrov spomenik postavili na Kongresni trg, Trubarjevega pa v Argentinski park.

SENOVO — V opuščeni rudniški rovihi je družinsko podjetje Alea uredilo gojitev gob, predvsem bukovega ostrigarja, ker ima mnoge lastnosti, ki pripomorejo k človekovemu zdravju. Predvsem za zmanjšanje holesterola in preprečitev poapnenja žil. Podgobje (micelij) pridobijo v lastnem laboratoriju, sami tudi pripravijo substrat za gojišče (v črne vreče spravijo slamo žitaric) in nato v nadzorovani atmosferi zrastejo ostrigarji, s katerimi skozi celo leto zalagajo slovenski in tudi avstrijski trg.

LJUBLJANA — V Sloveniji je ob koncu junija bilo v uradu za begunce naštetih 12.100 beguncev. Računajo, da je v pol leta odšlo iz Slovenije kakih pet tisoč beguncev. Kljub temu pa se stroški ne manjšajo, ker so večinoma ostali ostareli in bolehi, za katere so stroški za zdravljenje višji. Vlada je tudi odločila, da se avtomatično podaljša status begunca do konca leta tistim, ki so pribežali iz Republike srbske krajine, ker jih bosanska federacija ne sprejema. Do konca leta 1997 pa na posebno prošnjo izdaja begunski status starejšim od 65 let, študentom in otrokom brez staršev. Teh pa naj bi bilo v Sloveniji okoli deset tisoč.

LJUBLJANA — Po podatkih Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije je v Sloveniji okrog 3.000 takih oseb, število pa naj bi vsako leto naraslo med 50 in 80 oseb. Zveza ima zdaj tudi elektronski informacijski sistem, ki omogoča slepi in slabovidnim dostop do medijev. Dnevnik Delo je s tem sistemom že dosegljiv slepi in slabovidnim.

SLOVENC V ARGENTINI**Poslovilni večer na čast prof. Matjažu Pucu v Bariločah**

V sorazmerno zelo kratkem času je nastala globoka vez med bariloškimi rojaki in profesorjem Matjažem Pucem, ko se je ta nekajkrat mudil tu uradno ali pa na oddihu s svojo družino. Imeli smo tudi možnost prisluhniti na kulturnem večeru globoke-mu razmišljanju njegove soproge ge. Veselke o doživljanju Lepote po umetnosti. Z dnji njegov obisk pa je bil ob priložnosti otvoritve planinskega bivaka na gori Capilla letošnjega februarja in sicer tedaj še kot najvišji predstavnik Republike Slovenije v Argentini in po katerem — skupno z delegacijo Planinske zveze Slovenije — je tam bila navzoča vsa domovina. Njegove tedaj izrečene iskrene besede pa nam bodo ostale v spominu za vedno.

Naravno je bilo torej, da je ob zapustitvi svojega mesta na veleposlaništvu in pred vrnitvijo v Slovenijo prišel po slovo k nam. Prišel je v ponedeljek 23. septembra in smo se rojaki zbrali tisti večer z njim na „asadu“ v Stanu našega planinskega društva, ob polno zasedeni dvoranici. Pri nagovoru je predsednik društva Matjaž Jerman izrazil prof. Pucu zahvalo v imenu vse skupnosti za razumevanje do naše emigracije ter tudi izrazil prepričanje, da bomo odslej v Sloveniji imeli zagovornika, „ki bo znal res povedati, kaj smo.“ Še prav posebej pa ga je prosil, naj še osebno izrazi ponovno zahvalo sekretarju za Slovence po svetu dr. P. Vencelju za vso naklonjeno pomoč ob povečavi Stana. Rojakom doma pa naj pove, da bomo tu še naprej radi spremljali vse Slovence dobre volje, seveda z željo, da bi nas oni tam sprejemali tudi tako.

Profesor Matjaž Puc je ob zahvali za prirejene večer omenil svoje spomine na preživete trenutke v našem kraju, za katerega velja, „da se vanj zaljubiti ni težko.“ Seveda, prinesel je tudi pozdrave svoje soproge ge. Veselke. Nato je omenil kakovost naše bariloške skupnosti, katere pa žal ni bil mogel spoznati še globlje, ker je pač bila zanj preveč oddaljena od vlemesta Buenos Airesa.

V knjigah Vojka Arka je mogel zaslediti veliko slovenskih zemljepisnih imen na bariloškem ozemlju in se za tiste gore navdušil toliko, da je v svojih prostih urah v Buenos Airesu izdelal amatersko karto o bariloškem pogorju in za katero upa, da jo bo mogoče izdati v Sloveniji. Kot konkreten izraz hvaležnosti je pa nato Planinske-mu društvu poklonil svoj „osnutek št. 3“

Pismo od doma

Meseca junija sem se slučajno srečala v Ljubljani s skupino rojakov, ki so nekaj tednov preživeli v Sloveniji in so se srečni, veseli in zadovoljni vračali nazaj v Argentino, kjer sem tudi jaz preživela nekaj let in me vežejo nanj lepi spomini. Začudena sem bila, da čeprav so bili skoraj vsi rojeni in preživeli mladost v Sloveniji, niso pokazali najmanjše žalosti, ko so se ponovno vračali v „mrzlo tujino“, kolse sem imela v očeh le jaz, ker sem se odločila, da preživim svoja leta v ljubljani domovini.

Tisti dan sem mnogo premišljevala in skušala razumeti. Oni gredo nazaj v tujino, kjer je sedaj njihov dom, tam so sedaj oni doma. V domovini so so se zaradi kratkega časa počutili tujci, mnogi so bili po petdesetih letih prvokrat na obisku v domovini. Razen najbližnjih starejših sorodnikov niso poznali nikogar, vsi so bili njim tuji in mrzli, vsaj zdelo se je tako, čeprav so vsi

tiste karte, že zelo podrobno izdelan in, kjer je to mogoče, z odgovarjajočimi slovenskimi prevodi. Napovedal pa je tudi izid knjižice v Sloveniji o geološkem opisu bariloškega predela Patagonije.

Vrnitev v Slovenijo bo zanj pomenila tudi cilj, spremeniti tamkaj „klimo“ o Argentini: obelodaniti resnico o naši emigraciji in o slovenski skupnosti in namen ustanoviti v Sloveniji društvo prijateljev Argentine, ki naj bo spoštovana tam „z vsemi njenimi simboli“. Po drugi strani pa želi ponesti tja našo „klimo odprtosti“ kot protitež tamkajšnji, po petinštridesetletnem komunističnem režimu privzgojeni zaprtosti. Nagovarjal bo tam rojake za obisk Argentine in če bi bilo potrebno, da bi bili pripravljeno tudi „stisniti žep“ v tak namen. Seveda, tudi zase je izrazil prepričanje, da „se bomo še srečali tu“.

V imenu bariloške skupnosti je tajnik društva Milan Magister poklonil profesorju Pucu Vallmitjanovo knjigo „Bariloche mi Pueblo“, kjer je fotografsko dokumentiran razvoj, vse od nastanka Bariloče pa približno do dobe, ko so se pričeli naseljevati tu Slovenci po II. svetovni vojni.

Prijetni večer se je bil potegnill pozno v noč in bo rojakom ostal še dolgo v spominu. Zahvaliti se želimo profesorju Matjažu Pucu za ta obisk, obenem pa mu želimo uspeha na novem položaju, kakor tudi njegovi družini!

SŽ

Osebne novice

Krst: V nedeljo, 29. septembra je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj **Nadja Hribar**, hčerka inž. Gregorja in ge. Sonje roj. Tomazin. Botra sta Damijan Tomazin in ga. Lucijana Hribar Podržaj. Krstil je delegat Jože Škerbec.

Čestitamo!

Smrt: Umrla je v Haedu ga. Judita Lah (90). Naj počiva v miru!

Nov diplomant: Na Universidad de Belgrano, Buenos Aires, je preteklega 23. avgusta prejel diplomu elektomehaničnega inženirja **Andrej Bertoncelj** iz Bariloče.

Čestitamo!

naokrog govorili le slovensko in so skušali biti z njim prijazni; v trgovinah in lokalih so prijazni, toda le proti plačilu.

Sedaj se vračajo k svojim, tam imajo svoje družine, otroke, vnuke in vnučke, ki „čebllajo“ po slovensko kot najmlajši tukaj v domovini, gotovo da ne vsi. Tam imajo svoje domove, so njihovi želji in uspehi, tam imajo grobove svojih najdražjih. Tam se shajajo v slovenski skupnosti in na prreditvah, ki se vsi poznajo med seboj, dobivajo se pri nedeljskih mašah, kjer se duhovno okrepijo, na ta način ohranjajo verske in narodne vrednote. To je njihov svet, njihova mala Slovenija v svetu, Bog daj, da bi še dolgo živela. Saj ti rojaki nimajo doprinesti domovini ta čas drugega kot svojo neizmerno ljubezen in zvestobo do naroda, da je lahko zgled in vzor marsikateremu v domovini.

Podpis v uredništvu

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Moneñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148
dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (g. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Urađuje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

OBVESTILA**SOBOTA, 5. oktobra:**

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

Slavnostni koncert kvarteta bratov Smrtnik in instrumentalnega tria Korenika, ob 20.30 v Slovenski hiši

SOBOTA, 12. oktobra:

Misijonska prireditev v Slovenski hiši. Ob 18. uri sv. maša, nato pa program.

Koncert kvarteta bratov Smrtnik in instrumentalnega tria Korenika ob 20. uri v San Martinu.

NEDELJA, 13. oktobra:

Obletnica Našega doma v San Justo s celodnevno programom.

ČETRTEK, 17. oktobra:

Sestanek Sanmartinske Zveze žena mati.

SOBOTA, 19. oktobra:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SKA: dr. Tone Prešeren bo govoril o komunikativnosti argentinskega rocka v Slovenski hiši

SOBOTA, 26. oktobra:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SOBOTA, 9. novembra:

Sklepna seja profesorjev Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši.

PAZIM starejše osebe ali bolnike
gospa Lučka 764-4030

Slavnostni koncert gostov s Koroške Kvartet bratov Smrtnik in instrumentalni Trio Korenika

Velika dvorana Slovenske hiše
v soboto, 5. oktobra, ob 20,30

Pridite, ne bo vam žal!

NAPREJ! NA BOLJŠE!

Sloga vam nudi kreditno kartico
MASTERCARD INTERNACIONAL - CARTA SLOGA
Pozanimajte se! Kličite nas!

V SLOGI JE MOČ!

DOBRODOŠLI V SAN MARTINU SMRTNIKOVI BRATJE IN ANSAMBEL KORENIKA

v soboto 12. oktobra ob 20. uri

Prijave za večerjo na 753-5596 in 764-4829

Vas pričakujemo!

Spor med frančiškani in škofi v Bosni

V Hercegovini že nekaj časa poteka spor med frančiškani in cerkveno hierarhijo. V stoletjih turške zasedbe tega območja so bili edina duhovščina frančiškani, ki so župnije tudi upravljali. Toda po avstrijski zasedbi se je začela oblikovati redna cerkvena hierarhija, glede na sporazum še iz prejšnjega stoletja med frančiškani in škofijo duhovščino, pa bi morali upravljanje župnij postopoma prevzeti škofijski duhovniki, frančiškani pa naj bi se začeli vračati v samostane.

Toda frančiškani, ki so skozi stoletja tkali trdne vez iz ljudstvom, od katerega se niso bistveno razlikovali ne po življenjskem slogu ne po stopnji izobrazbe, se niso bili pripravljeni kar tako odpovedati upravljanju župnij, tako da se že skoraj sto let vrstijo različni izgedi. Te dni je na vrhuncu spor v čapljski župniji, ki bi morala preiti pod upravo škofijske duhovščine. Dozdajšnji župnik, frančiškan, je najprej skušal preprečiti prenos župnijske uprave. Toda po posegih generala frančiškanskega redu, ki je baje že večkrat provincialu frančiškanske province Marijinega vnebovzeta zagrožil z razpustitvijo province, če bi se nepokorščina škofu Ratku Periću nadaljevala, so frančiškani organizirali „spontane demonstracije“ vernikov, povezanih v združenje Mir in dobro. Po odhodu frančiškanov so člani združenja v začetku tedna zazidali vrata čapljske župnijske cerkve da bi tako onemogočili prehod novoimenovanemu župniku.

V sobesedilu spora med frančiškani in

cerkveno hierarhijo je zagrebški dnevnik Vjesnik objavil prispevek o sporočilu skupine zagrebških katoliških laičnih razumnikov, ki so svetemu očetu pisali in se zavzeli za hercegovske frančiškane. Menili so, da zdaj, ko ima duhovščina vse možnosti za delovanje in sicer na samo v župnijah, ni prav, da vztrajajo pri tem, da župnije preidejo v roke škofijski duhovščini ter da tako nastajo nepotrebni spori. Škofu Periću in njegovemu predhodniku msgr. Žaniću so očitali tudi nezaupljivost do medjugorskega fenomena.

Glede na pisanje Vjesnika je na pismo hrvaških razumnikov odgovoril msgr. Giovanni Battista, namestnik državnega tajnika Svetega sedeža. V svojem pismu navaja, da se je že leta 1975 papež Pavel VI. odločil, da osem od 38 župnij, ki so jih upravljali frančiškani, preide pod upravo škofijske duhovščine, ki upravlja le 27 župnij v mostarsko-duvanjski škofiji. Kljub želji generala frančiškanskega redu do zdaj niti ena od omenjenih osmih župnij ni prešla pod upravo škofijske duhovščine, Sveti sedež pa meni, da so take razmere nevzdržne.

Msgr. Battista je govoril tudi o medjugorskem fenomenu. Zapisal je, da se je „Cerkve glede tega opredelila že v izjavi komisije, ki so jo tedaj imenovali hrvaški škofje. Ta komisija je 10. aprila 1991 med drugim menila, da na temelju dozdajšnjega raziskovanja ni mogoče potrditi, da gre za nadnaravni fenomen.“

Po „Slovenu“

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Registro Nac. de la Propiedad
Intelectual N° 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044

(1101) Buenos Aires

20. obletnica blagoslovitve in umestitve podobe Svetogorske Kraljice

v cerkvi sv. Rafaela,
José Pedro Varela 5272,

bo v nedeljo, 6. oktobra:

- ob 16.30 litanije Matere Božje
- ob 16,30 zahvalna sveta maša
- ob 18 v farni dvorani kulturni program: Kvartet bratov Smrtnik in Trio Korenika s Koroškega

- družabni program.

K slavlju vsi vabljeni,
posebej primorski rojaki!

MISIJONSKA PRIREDITEV

R. L. Falcón 4158,
sobota, 12. oktobra

- ob 18. uri sv. maša
- ob 19. uri program

„DOBIL SEM SVOJ DOM NA TUJEM“ - E. Balantič

40. OBLETNICA NAŠEGA DOMA

V NEDELJO 13. OKTOBRA**DOPOLDAN**

08.00 *Koncelebrirana sv. maša*

09.15 *Dviganje zastav*

09.30 *Blagoslovitev novoraznja*

Akademija v spodnjih prostorih ter skupni zajtrk

11.00 *Otvoritev fotografske razstave:*

„ŽIVLJENJE DOMA V SLIKAH OB 40. OBLETNICI“

13.00 *Kosilo in športna tekmovanja*

POPOLDAN

17.30 *Pozdravne besede predsednika Našega doma*

g. Janeza Albrehta. Slavnostni govor tajnika Kršćanske kulturne zveze iz Celovca g. Nužeja Tolmajerja

Sledi nastop gostov iz Koroške:

- **BRATJE SMRTNIK** iz Železne Kaple,
- **ANSAMBEL KORENIKA** Iz Šmihela pri Pliberku,
- *ter recitatorji in Mladinski pevski zbor San Justo.*

ZA PROSTO ZABAVO POSKRBLJENO. VSI LEPO VABLJENI!